

## **Uittreksel concept-verslag M&B 15-06-2020 over de voordracht Kaderbrief**

### **4.b Voordracht Kaderbrief 2021 (A-agenda NLG en RWK 8-6-2020 en EFB en M&B 15-6-2020)**

#### *Eerste termijn:*

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat het gezien de Coronacrisis en de voorliggende ernstige sociaal economische crisis voor de SP 'lastig' is om met deze Kaderbrief om te gaan. Het is maar de vraag of het gaat lopen, zoals in de Kaderbrief beschreven wordt. Waar in de Kaderbrief een stempel wordt gedrukt op economie, daar hoopt de SP dat Gedeputeerde Staten veel aandacht hebben voor de sociale aspecten van het leven in Noord-Holland. De buurtbus rijdt niet meer in veel kernen. Veel mensen zijn verstoken van een vervoersmodaliteitskeuze. Wat gaan Gedeputeerde Staten op dit vlak doen? Wellicht kan een deel van de miljoenen euro's die via moties beschikbaar zijn gesteld voor het beperken van de effecten van Coronamaatregelen aan zaken als openbaar vervoer worden besteed. Het goederenvervoer over water past beter bij de Kaderbrief dan bij de jaarstukken 2019, omdat de Kaderbrief een blik op de toekomst biedt. De SP is benieuwd wanneer structurele stappen genomen gaan worden om het goederenvervoer over water een impuls te geven. De herziening van de begrotingsdoelen is wat de SP betreft akkoord. De fractie hoopt wel dat onderdelen die voorheen in het programma Bereikbaarheid zaten, zoals OV, wel degelijk een grote rol gaan spelen bij de aanpak klimaat- en milieuproblematiek. De SP verwacht een integrale benadering. Het niet verhogen van de opcenten is een politieke keuze. Is het niet verhogen met een prijsindexatie ook een politieke keuze?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) vraagt aandacht voor de subsidieregeling Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid. De aanvraag voor basisschoolleerlingen en leerlingen van het Voortgezet Onderwijs is slechts gedeeltelijk gehonoreerd. Bijna het dubbele is aangevraagd van wat gehonoreerd kon worden. Verkeersveiligheid is een speerpunt. Waarom investeert de provincie niet meer in de gedragsbeïnvloeding van scholieren. Het CDA vraagt om bij het opstellen van de begroting voor 2021 en volgende jaren de subsidieplafonds voor gedragsbeïnvloeding en verkeerveiligheid te verhogen.

De heer **Terwal** (VVD) merkt op dat Corona alle eerdere aannames over economische groei en werkgelegenheid overboord heeft gegooid. De Kaderbrief is omgeven door grote onzekerheden. Inkomsten zullen dalen en uitgaven zullen stijgen. Hoeveel is onduidelijk. Complimenten aan Gedeputeerde Staten dat zij ondanks deze grote onzekerheidsmarges toch een Kaderbrief presenteren waarin ze Provinciale Staten meenemen in verschillende scenario's. De VVD is blij dat het realiseren van een sluitende begroting een belangrijke doelstelling is en dat er geen belastingverhoging plaatsvindt. De opcenten in Noord-Holland blijven de laagste van Nederland.

De heer Terwal bekruipt het gevoel dat twee belangrijke provinciale onderwerpen er bekaaid vanaf komen. De begroting wordt qua indeling veranderd, waarbij het Programma Bereikbaarheid van plek 2 wordt gedegradeerd naar plek 4. Bij de taakstelling Exploitatie is Bereikbaarheid de grote afwezige. Volgend jaar wordt bijna 7 miljoen euro weggehaald bij

Bereikbaarheid. Dit onderwerp is cruciaal voor de verbinding en doorstroming in de provincie. De goede staat van de Noord-Hollandse infrastructuur is de reden dat bedrijven zich hier vestigen. Het is dan ook goed om hier te blijven investeren. De Grond-, Weg- en Waterbouwsector kan in deze crisis ook wel extra werk gebruiken. Kan de gedeputeerde de VVD toezeggen dat er in de komende begroting niet nog meer wordt ingeleverd op bereikbaarheid.

Het bevreemdt de VVD dat er bezuinigd wordt op de HIR (herinvesteringsregeling) voor de herstructurering van bedrijventerreinen en op middelen voor de ontwikkeling van havencomplexen in het licht van de ambitie om te komen tot circulaire economie. Staat het schrappen van genoemde middelen niet haaks op de ambities die Gedeputeerde Staten zeggen te hebben op het gebied van circulaire economie?

Bij Insourcing brugbediening wordt gesteld dat de provincie vanaf 1 november 2020 de bediening binnen eigen beheer neemt. Is het niet efficiënter om flexibele inhuur via slechts één marktpartij te laten verlopen?

Mevrouw **Van der Waart** (GL) bedankt voor de Kaderbrief en de beantwoording van vragen. De effecten van de Coronacrisis en de ingediende Corona moties zijn nog niet opgenomen. Wel wordt een richting gegeven voor de begroting en herkent GL het coalitieakkoord bijvoorbeeld in toenemende aandacht voor energie en klimaat. In de herschikking van de begroting is dit ten koste gegaan van de prominente plek van het Programma Bereikbaarheid. Een lagere plek mag niet betekenen dat iets minder belangrijk is. GL gaat uit van een alsmaar grotere inzet op duurzame mobiliteit, zoals OV en fiets.

De heer **Klein** (CU) ondersteunt de oproep van het CDA voor het ophogen van het subsidieplafond voor gedragsbeïnvloeding.

Naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet en de kosten die dat met zich meebrengt voor de Vaarwegverordeningen vraagt de heer Klein of het uitstellen van de Omgevingswet effect heeft op de financiële consequenties zoals genoemd in de Kaderbrief.

De heer **Hollebeek** (PvdD) constateert dat de door de PvdD in 2019 ingediende motie is opgepakt en bedankt daarvoor. Het is lastig om uit een beleidsarme Kaderbrief beleidsvoornemens te distilleren. De PvdD vroeg om een integrale visie op wegbermen en oevers en die mee te nemen in de gebiedscontracten. Er is een miljoen voor oevers uitgetrokken. Is er ook geld voor bermen? Wordt integraal gekeken?

De heer **Steeman** (D66) sluit zich aan bij de complimenten van de VVD. Naast deze Kaderbrief wordt een voorstel uitgewerkt voor een bestedingsplan naar aanleiding van de Coronamoties. Het is goed om te weten dat ook deze commissie bij dat bestedingsplan betrokken wordt. Veranderingen in mobiliteit laten zich niet dwingen. In crisistijd komen ook dingen in beweging. Een van de stokpaardjes van D66 is de Ladder van duurzaam vervoer. Het meest duurzame vervoer is geen vervoer. De dagelijkse routines van reizen staan op zijn kop. In veel steden wordt veel ruimte gemaakt voor wandelaars en fietsers. Dit sluit aan bij de provinciale ambities, zeker waar dit het stimuleren van het fietsgebruik betreft. Zijn de beleidsinsteek en de daaraan gekoppelde middelen voldoende? Krijgt het een zichtbaar effect, of krijgt de provincie volgend jaar weer met onderbesteding te maken? Of er in hoeverre zijn er risico's gelegen in het feit dat de cofinancieringen onder druk zijn komen te staan vanwege financiële onzekerheid bij andere overheden, als gevolg van de

Coronacrisis? Is de inzet op waterstof voldoende en van voldoende middelen voorzien? D66 neigt te vragen om extra middelen vrij te maken. De provincie moet erop inzetten om samen met de concessiehouders te bezien hoe kwaliteit en het niveau van openbaar vervoer gewaarborgd blijven. Voorkomen moet worden dat mensen als gevolg van de Coronacrisis vaker voor de auto zullen kiezen, boven de lagere trede op de Ladder van duurzaam vervoer.

De heer **Deen** (PVV) leest tussen de regels door in de Kaderbrief dat ook duurzaamheid weer een belangrijke rol blijft spelen. De PVV betreurt dat want als gevolg van de Coronacrisis kan op de korte en middellange termijn grote economische schade worden verwacht. Geld kan maar eenmaal worden uitgegeven. Mobiliteitsbeleid dat wordt uitgevoerd ten bate van het Klimaatakkoord mag wat de PVV betreft in de ijskast worden gezet. De financiële pijlen zouden moeten worden gericht op het economisch herstel van de Coronacrisis.

De PVV diende een technische vraag in over het ontbreken van dekking in de begroting van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voor een bedrag van circa 350.000 euro voor advies over circulaire economie. De PVV spreekt zorg uit over deze overschrijding. De fractie ziet graag dat in kaart wordt gebracht waar mogelijkheden liggen om deze extra inzet af te bouwen. Wat is de reactie van de gedeputeerde?

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) zegt dat Noord-Holland duurzaam wil doorpakken en zorgen dat de provincie inclusiever wordt met een grotere leefbaarheid en slimmere mobiliteit. Corona brengt veel onzekerheid. De PvdA maakt zich zorgen over een deel dat is weggehaald bij Mobiliteit. Er ligt een grote opgave en er is sprake van een zekere mobiliteitsarmoede. Mensen moeten bereikbaar zijn en van A naar B kunnen bewegen. Welke oplossingen ziet de gedeputeerde? CO2 vermindering en verkeersveiligheid zijn belangrijk. De PvdA is erg blij dat de brugbediening weer in eigen huis gaat plaatsvinden. Het is fijn dat de focus ligt op fiets en OV.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat wordt gestreefd naar het waarmaken van ambities op het gebied van vervoer over water. Daarnaast is er de grote ambitie om het OV verder te stimuleren en daarmee het autogebruik terug te dringen. Meer en beter OV staat in relatie met duurzaamheid. Die integraliteit is zeker aanwezig.

De ambitie op het gebied van gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid is 'terugdringen naar nul'. Daarop wordt samen met gemeenten ingezet. Gezamenlijk met gemeenten wordt een communicatietraject opgezet. De komende drie jaar gaat het budget omhoog van 1 miljoen euro naar 1,3 miljoen euro. Ook wordt gekeken naar meer maatregelen dan alleen gedragsbeïnvloeding om verkeersveiligheid te bevorderen. Het gaat niet alleen om fysieke maatregelen; het heeft ook te maken met gedrag. Dit vraagt om sterke communicatie, samen met het onderwijs en gemeenten.

Het feit dat Mobiliteit en Bereikbaarheid op 4 staan wordt gezien als degradatie en dat de belangrijkheid daarmee is gedaald. Zo heeft de gedeputeerde het niet ervaren. Gedeputeerde Staten gaan er met dezelfde energie voor als het gaat om bereikbaarheid en mobiliteit. De middelen in exploitatie gaan wat terug, maar dat leidt niet tot problemen in de exploitatie. De provincie blijft doen wat ook gedaan kan worden. Op het kapitaal wordt 7 miljoen euro ingeleverd. Dat is budget dat nog niet bestemd was. Er was nog geld in reserve en daarvoor was nog geen bestemming. Daarvan is een deel afgeroomd. Dat leidt niet tot minder ambities of dat minder wordt gedaan op het gebied van mobiliteit. In de toekomst moeten binnen

Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten afwegingen worden gemaakt wat belangrijk is. Dat hoort ook bij een gezonde financiële huishouding.

Voor de brugbediening wordt teruggegrepen op eigen medewerkers. De flexibele schil wordt aanbesteed. Dat zou best één partij kunnen zijn, maar vanwege de omvang of geografische inzet zouden het ook meerdere partijen kunnen zijn.

OV staat binnen dit college in deze periode hoog aangeschreven. Daarop wordt volop ingezet. Betreffende actieve mobiliteit merkt de gedeputeerde op dat de uitvoeringsregeling op korte termijn naar Provinciale Staten komt. Voor de actualisatie en de visie vraagt de gedeputeerde om meer tijd, om het intern goed neer te zetten. Na het zomerreces komt de gedeputeerde met een goed eigen verhaal, waarmee verder kan worden gegaan.

Over de Vaarwegverordening zegt de gedeputeerde dat wordt gewerkt aan de voorbereidingen. Uitstel van de invoering van de Omgevingswet heeft geen impact. Wat de totale financiële impact is van de implementatie van de Omgevingswet is nog niet inzichtelijk. De verwachting is dat de komende tijd een beter beeld zal worden verkregen.

Vorige keer is gesproken over oevers. Vandaag was er een stuk over bermen in de staf. Dat komt op korte termijn naar Provinciale Staten. Eerder werd de inrichting van vaarwegen besproken. Nu gaat het over het beheer en onderhoud ervan.

Op het gebied van OV en de fiets is een bepaalde ambitie uitgesproken. De discussie is gaande over de vraag wat Corona op de middellange en lange termijn betekent voor de fiets en de ketenreis. Dat punt staat zeker op de agenda. De overheden spreken hierover met NS, ROVER en de Fietzersbond. Zijn de investeringskeuzes nog actueel, of moeten deze worden bijgesteld naar aanleiding van Corona?

Vanuit de provincies en het Rijk zijn regelingen getroffen om het OV (financieel) overeind te houden. Door de oproep om het OV te mijden, wordt 40% bezetting niet gehaald. Mensen durven het OV niet meer in. Het OV-gebruik moet worden gepromoot en het autogebruik moet worden teruggedrongen, maar door Corona zijn aanpassingen van beleid wellicht nodig.

Alle projecten gaan door, zoals het opwaarderen van de Bennebroekerweg.

Over het ontbreken van dekking voor de OD NZKG zegt de gedeputeerde dat binnen de Omgevingsdienst alle ambities en opdrachten gedekt zijn. Op dit moment hoeft het aantal ambities niet te worden teruggedraaid. Het programma dat de Omgevingsdienst voor ogen heeft zal gewoon worden uitgevoerd.

Bij interruptie merkt de heer **Deen** (PVV) op dat hij in de vorige commissie al heeft gemeld dat men bang is om het OV te gebruiken, vanwege Corona. De verkoop van tweedehands auto's nam en neemt nog steeds toe. De gedeputeerde zei daarop dat hij vooral zocht naar lange termijn beleid en niet onderzocht wat dit op de korte termijn zou betekenen. Zegt de gedeputeerde nu dat hij wel degelijk naar beleid gaat kijken en hiermee rekening te houden?

Gedeputeerde **Olthof** legt uit dat de opmerking die hij in de vorige vergadering de lange termijn ambities ter discussie stelt. We hebben met de korte termijn werkelijkheid te maken en wat die betekent en wat die betekent voor de middellange en lange termijn. Als het gaat over ambities op het gebied van infrastructuur dan zal Corona uiteindelijk ervoor zorgen dat er minder infrastructuur en minder OV nodig is. Binnen een aantal modaliteiten zullen verschuivingen plaatsvinden. Daar moet gezamenlijk naar worden gekeken. Voor de korte termijn moet worden bekeken hoe het gebruik van OV kan worden gestimuleerd.

Gedeputeerde **Pels** licht toe dat er bij de begrotingsopbouw voor gekozen is om Klimaat & Milieu en daarna Ruimte & Water vooraan te zetten omdat beide programma's een ordenend principe hebben naar de andere programma's toe. Juist om de integrale afweging goed te maken, wordt begonnen met die programma's die van grote invloed zijn op de andere programma's. Daarna volgt als eerste Mobiliteit. Juist het belang van Mobiliteit kreeg een passende plek.

In het coalitieakkoord is overeengekomen dat geen ophoging en geen indexering wordt doorgevoerd voor opcenten. Daaraan zijn Gedeputeerde Staten de komende jaren aan gebonden.

Bij de taakstelling gaat het om middelen die niet tot besteding zijn gekomen. Het heeft geen effect op bestaande plannen. De HIR-gelden die vrijvallen, bleven over uit de vorige periode. Het geld was niet nodig en is niet meegenomen in de recent vastgestelde nieuwe HIR. De taakstelling zal niet van invloed zijn op plannen met betrekking tot de HIR.

Een aantal Statenleden uitten hun zorg over de vraag of deze Kaderbrief beleidsarm is. Het is goed om te beseffen dat de plannen vooral in het coalitieakkoord staan. Een Kaderbrief geeft aanvullingen aan op plannen die al benoemd zijn.

In de commissie Financiën heeft de gedeputeerde vandaag aangegeven dat het college richting de begroting 2022 graag met Provinciale Staten wil nadenken over een herziening van de doelenboom.

Waterstof is interessant voor havens. Havens kunnen een belangrijke rol spelen in het uitrollen van waterstof als energiebron voor de provincie. In de Kaderbrief zijn de extra middelen opgenomen voor de Regiodeal Den Helder. Waterstof is daarin een belangrijk onderdeel.

#### *Tweede termijn:*

De heer **Hollebeek** (PvdD) is gerustgesteld, maar de motie van de PvdD gaat ook over zaaibeleid. Is het zaaibeleid onderdeel van beheer?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) bedankt de gedeputeerde voor de bevestiging dat het college een grote ambitie heeft op het gebied van verkeersveiligheid en het terugbrengen naar nul van het aantal verkeersslachtoffers. In 2019 is 1,3 miljoen euro beschikbaar gesteld voor gedragsbeïnvloeding, maar er is grote discrepantie tussen wat is aangevraagd en wat gehonoreerd kon worden. Het CDA doet een warm pleidooi in de opmaat naar de begroting om nog eens te kijken of de discrepantie zo groot moet zijn.

Gedeputeerde **Olthof** zegt over de subsidieregeling dat een aantal aanvragen niet gehonoreerd is, omdat ze niet volledig waren of niet voor deze regeling bedoeld. De komende tijd wordt gebruikt om daarvan een goede analyse te maken. Bij de begroting of jaarrekening 2020 zal hierop worden teruggekomen.

Het zaaibeleid zit zeker in het beheer. Het gaat niet alleen over maaien, maar zeker ook over zaaien.

Ten slotte meldt de gedeputeerde naar aanleiding van de vraag van de PvdA over besteding van het OV-fonds dat het betreffende document bij de stukken voor Provinciale Staten is gevoegd. De gedeputeerde hoort het graag als dit niet het document is waar zij op doelt.

De **voorzitter** concludeert dat van hetgeen is besproken bij dit agendapunt een verslag wordt gemaakt, gebundeld met de besprekingen in de andere commissies en toegevoegd aan de vergaderstukken van Provinciale Staten van 29 juni.